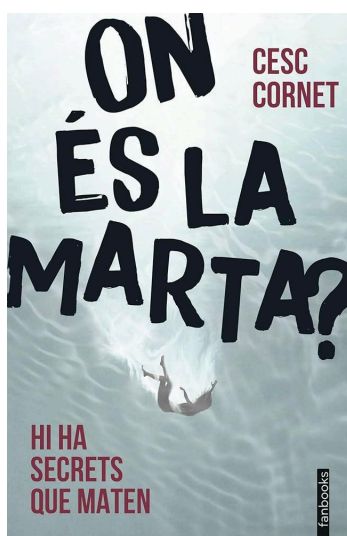

Unitat d'investigació persones
desaparegudes BTX

SITUACIÓ D'APRENENTATGE:

ON ÉS LA MARTA?

Marilén Bauzà Arrom - CC Aula balear

Introducció

La lectura és una eina fonamental per al desenvolupament del pensament crític i la comprensió del món que ens envolta. A través del llibre *On és la Marta?*, aquesta situació d'aprenentatge pretén fomentar l'anàlisi literària, la interpretació de textos i el treball en equip, tot desenvolupant habilitats d'investigació i deducció.

Aquesta proposta combina la lectura guiada amb estratègies d'aprenentatge actiu, promovent la participació de l'alumnat en activitats que van més enllà de la simple comprensió lectora. Mitjançant dinàmiques com el **Suro Policial** i el **Document Policial UPID**, els estudiants es posaran en la pell d'investigadors per seguir pistes, analitzar personatges i formular hipòtesis sobre la trama. A més, la utilització de la intel·ligència artificial per crear imatges dels personatges reforça la connexió entre la lectura i les tecnologies digitals.

El treball realitzat potenciarà la capacitat d'interpretació i argumentació dels alumnes i també els permetrà reflexionar sobre temes socials com la desaparició de persones, el ciberassetjament i la construcció de la identitat. A través del debat i la col·laboració, l'alumnat desenvoluparà el seu esperit crític i millorarà la seva expressió oral i escrita.

Aquesta situació d'aprenentatge s'alinea amb diversos **Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)**, com ara la promoció del benestar emocional (*ODS 3*), la igualtat de gènere i la inclusió educativa (*ODS 4 i 5*), la reducció de desigualtats (*ODS 10*) i la construcció d'una societat més justa i segura (*ODS 16*).

A través d'aquesta proposta, l'alumnat esdevé investigador i protagonista del seu propi aprenentatge, desenvolupant habilitats com l'anàlisi crítica, la comunicació efectiva i el treball en equip. Aquesta situació d'aprenentatge no només cerca aprofundir en la història de la Marta, sinó també fomentar una mirada crítica i reflexiva sobre el món que ens envolta, promovent valors de justícia, igualtat i respecte en la societat.

SITUACIÓ D'APRENTATGE:

On és la Marta? (Lectura guiada)

1r BATXILLERAT

Llengua catalana i literatura

- **Competències específiques i criteris d'avaluació de Llengua catalana i literatura**

7. Seleccionar i llegir de manera progressivament autònoma obres diverses com a font de plaer i coneixement, configurant un itinerari lector que evolucioni quant a diversitat, complexitat i qualitat de les obres, i compartir experiències de lectura per construir la pròpia identitat lectora i per gaudir de la dimensió social de la lectura.

7.1. Triar i llegir texts a partir de preseleccions guiant-se pels propis gustos, interessos i necessitats, deixant constància del propi itinerari lector i de l'experiència de lectura.

7.2. Compartir l'experiència de lectura en suports diversos relacionant el sentit de l'obra amb la pròpia experiència biogràfica i lectora.

8. Llegir, interpretar i valorar obres rellevants de la literatura catalana, utilitzant un metallenguatge específic i mobilitzant l'experiència biogràfica i els coneixements literaris i culturals per establir vincles entre textos diversos a fi de conformar un mapa cultural, eixamplar les possibilitats d'aprofitament de la literatura i crear textos d'intenció literària.

8.1. Explicar i argumentar la interpretació de les obres llegides mitjançant l'anàlisi de les relacions internes dels seus elements constitutius amb el sentit de l'obra i de les relacions externes del text amb el seu context social i històric i amb la tradició literària, utilitzant un metallenguatge específic i incorporant judicis de valor vinculats a l'apreciació estètica de les obres.

8.2. Desenvolupar projectes de recerca que es concretin en una exposició oral, un assaig o una presentació multimodal, establint vincles argumentats entre els clàssics de la literatura catalana objecte de lectura guiada i altres textos i manifestacions artístiques clàssiques o contemporànies, en funció de temes, tòpics, estructures, llenguatge, recursos expressius i valors ètics i estètics, i explicitant la implicació i la resposta personal del lector en la lectura.

• Sabers bàsics

Comprensió lectora:

- Capacitat de llegir i entendre textos literaris, identificar idees principals i secundàries.
- Anàlisi dels personatges, la trama i els temes del llibre.

Expressió oral i escrita:

- Participació en discussions, debats i presentacions orals.
- Redacció d'hipòtesis i conclusions sobre la trama del llibre.

Anàlisi literària:

- Identificació de recursos literaris utilitzats per l'autor.
- Estudi del gènere literari i el context de l'obra.

• Context

Escolar i social

• Objectius ODS

ODS 3: Salut i Benestar

- Ciberbullying i salut mental:
 - Sensibilització sobre l'impacte del ciberbullying en la salut mental dels adolescents.
 - Promoció de pràctiques que fomentin el benestar emocional i psicològic.

ODS 4: Educació de Qualitat

- Educació inclusiva:
 - Foment de la inclusió de tots els estudiants, independentment de la seva orientació sexual o altres diferències personals.
 - Promoció d'un entorn escolar segur i acollidor per a tothom.

ODS 5: Igualtat de Gènere

- Igualtat i diversitat:
 - Tractament de temes relacionats amb la igualtat de gènere i la diversitat sexual.
 - Promoció de la igualtat i el respecte en les relacions interpersonals.

ODS 10: Reducció de les Desigualtats

- Reducció de desigualtats:
 - Sensibilització sobre les desigualtats que poden existir en una comunitat escolar, incloent desigualtats basades en l'orientació sexual, identitat de gènere, i altres factors.
 - Foment de la inclusió i l'equitat dins de la comunitat educativa.

ODS 16: Pau, Justícia i Institucions Sòlides

- Promoció de la justícia i la pau:
 - Foment d'un entorn escolar basat en la justícia, la seguretat i el respecte mutu.
 - Reflexió sobre els valors de la justícia, la confiança i l'amistat com a pilars d'una societat pacífica.

● Dinàmiques de presa de consciència

ACTIVITAT 1: Dinàmica del "SÍ/NO"

Objectiu: Crear un espai per expressar opinions de manera segura.

Desenvolupament:

- Llegir una sèrie d'afirmacions relacionades amb els temes del llibre (per exemple, "El ciberbullying és un problema greu a les escoles", "És fàcil parlar obertament sobre la diversitat sexual a la nostra escola") i demanar als alumnes que es moguin a una part de l'aula que representi "SÍ" o "NO".
- Discutir les respostes i permetre als alumnes expressar les seves opinions i escoltar les dels altres.

Material:

- **Espai adequat:** Un aula o una sala prou gran perquè els alumnes es puguin moure lliurement cap a les zones designades de "SÍ" i "NO".
- **Cartells de "SÍ" i "NO":** Dues cartolines grans, una amb la paraula "SÍ" i una altra amb la paraula "NO", que es col·loquin a les parts oposades de l'aula.
- **Llista d'afirmacions:** Una llista prèviament preparada amb les afirmacions que es llegiran als alumnes.
- **Paper i bolígrafs (opcional):** Per als alumnes que vulguin prendre notes sobre les respostes o reflexions durant la discussió.
- **Cronòmetre o rellotge:** Per controlar el temps de cada afirmació i assegurar-se que la dinàmica es manté dins del temps previst.

Frases de proposta:

Ciberbullying:

- "El ciberbullying és un problema greu a les escoles."
- "És fàcil reconèixer quan algú està sent víctima de ciberbullying."
- "Les escoles fan prou per prevenir el ciberbullying."

Amistat i Confiança:

- "És fàcil confiar plenament en els teus amics."
- "Els amics sempre es donen suport mútuament en moments difícils."
- "És important compartir tots els secrets amb els amics."

Diversitat Sexual:

- "És fàcil parlar obertament sobre la diversitat sexual a la nostra escola."
- "Tots els alumnes se senten acceptats independentment de la seva orientació sexual."
- "L'educació sobre la diversitat sexual hauria de formar part del currículum escolar."

Desaparició i Seguretat:

- "Els joves estan ben informats sobre què fer en cas de desaparició d'un amic."
- "Els pares haurien de saber sempre on són els seus fills."
- "La seguretat a les escoles és suficient per prevenir desaparicions."

Empatia i Respecte:

- "És important posar-se en el lloc dels altres per entendre els seus problemes."
- "Tots els alumnes tracten els altres amb respecte, independentment de les seves diferències."
- "Les activitats escolars ajuden a fomentar l'empatia entre els alumnes."

● Instruccions i materials. Descripció de les tasques

Activitat: Suro Policial

Objectiu: Utilitzar un suro policial per seguir i analitzar la trama del llibre "On és la Marta?" capítol a capítol.

Descripció de l'activitat:

A mesura que llegim "On és la Marta?", emplenarem un suro policial amb informació rellevant de cada capítol. Aquesta activitat ens permetrà analitzar detalladament la història, els personatges i les proves que es van presentant.

Instruccions:

- Preparació inicial:
 - Hi dedicarem 30 minuts setmanals
 - L'alumnat haurà de llegir un capítol per setmana (un personatge: *Laura, Nazia, Aurea*, etc)
 - Dividirem el suro en seccions: "Personatges", "Proves", "Llocs", "Hipòtesis", "Cronologia".
 - A mesura que llegim cada capítol anirem emplenant el suro amb les imatges creades per IA pels alumnes. Triarem entre tot l'alumnat aquelles que s'assemblin més als protagonistes després de la lectura.
- Lectura i emplenament:
 1. Capítol 1:
 - Després de llegir el primer capítol, identifiquem i descrivim els personatges introduïts.
 - Afegim qualsevol prova o indici que es mencioni.
 - Identifiquem els llocs on es desenvolupa l'acció.
 - Anotam les primeres hipòtesis sobre la desaparició de la Marta.
 2. Capítols següents:
 - Repetim el procés després de cada capítol.
 - Actualitzam les seccions de la pissarra amb la nova informació.
 - Revisam i ajustam les hipòtesis a mesura que obtenim més proves i detalls.
 3. Debat i anàlisi:
 - Després de cada lectura (per capítols), dedicam uns minuts a debatre en grup.
 - Comparau les diferents hipòtesis

Material necessari:

- Un suro o paper gran penjat a la paret.
- Retoladors, post-its, imatges o dibuixos, cintes adhesiva, fil vermell, etc.
- Fotos o il·lustracions dels personatges.
- Notes adhesives per a les proves, hipòtesis i altres anotacions,

Activitat: Document Policial UIPD (Unitat d'investigació persones desaparegudes)

Objectiu: Crear un document policial detallat per analitzar i relacionar tota la informació sobre els personatges del llibre "On és la Marta?", amb l'objectiu de descobrir pistes i entendre millor la trama.

Descripció de l'activitat:

A mesura que llegim "On és la Marta?", cada alumne emplenarà una fitxa policial per a cada personatge amb informació rellevant extreta de la lectura. Això inclourà la relació amb la desapareguda, la descripció física i psicològica, i altres dades d'interès. Com a complement, cada alumne crearà una fotografia del personatge utilitzant una eina d'intel·ligència artificial basada en la seva percepció de la lectura.

Instruccions:

Preparació inicial:

1. Repartirem un model de fitxa policial per a cada personatge.
2. El model inclourà seccions com:
 - **Relació amb la desapareguda**
 - **Descripció física**
 - **Descripció psicològica**
 - **Altres dades d'interès**
3. Presentarem als alumnes una eina d'IA per generar les imatges dels personatges segons la seva interpretació.

Lectura i emplenament:

Capítol 1:

- Després de llegir el primer capítol, identifica els personatges introduïts.
- Emplena la fitxa policial amb la informació inicial de cada personatge.
- Si hi ha pistes o detalls importants, afegeix-los a la secció d'"Altres dades d'interès".
- Crea la primera imatge d'un personatge utilitzant l'eina d'IA.

Capítols següents:

- Revisa i actualitza les fitxes policials a mesura que apareixen nous detalls sobre els personatges.
- Identifica noves pistes o relacions entre els personatges i inclou-les a les fitxes.
- Genera imatges addicionals amb l'eina d'IA per als nous personatges o actualitza les existents si canvia la percepció de la seva aparença.

Debat i anàlisi:

- Després de cada sessió de lectura, dedica uns minuts a analitzar les fitxes policials en grup.
- Comparau com cada alumne ha interpretat els personatges i les seves relacions.

Material necessari:

- Models impresos de fitxes policials.
- Ordinadors, tauletes o mòbils amb accés a l'eina d'IA per generar imatges.
- Carpeta individual per anar guardant totes les fitxes.
- Retoladors o llapis per a les anotacions manuals (opcional).
- Un espai on els alumnes puguin mostrar les seves fitxes i imatges per compartir i debatre.

- **Procediments de retroacció, revisió i supervisió per part del professorat durant la realització de la tasca o tasques**

Activitat 1: Dinàmica del "SÍ/NO"

Procediments de retroacció:

- **Observació activa:** observa les reaccions dels alumnes durant l'activitat per identificar qui participa activament i qui podria necessitar més suport.
- **Debat posterior:** després de cada afirmació, es dedica un temps per a la reflexió conjunta, on se'ls ofereix retroacció immediata sobre les idees expressades, destacant punts forts i oferint perspectives alternatives.
- **Comentaris individuals:** si es detecta alguna dificultat específica o malentesos durant les discussions, es pot oferir retroacció personalitzada després de la classe.

Procediments de supervisió:

- **Seguiment de la participació:** es porta un registre de la participació de cada alumne durant l'activitat per assegurar que tots s'involucren.
- **Avaluació de la comprensió:** formular preguntes addicionals per assegurar que els alumnes han entès bé les temàtiques discutides.
- **Reflexió final:** al final de l'activitat, es demana als alumnes que reflexionin sobre el que han après i com ha canviat la seva perspectiva, la qual cosa proporciona una oportunitat per avaluar l'impacte de l'activitat.

Activitat 2 i 3: Suro Policial i document UIPD

Procediments de retroacció:

- **Correccions en temps real:** Mentre els alumnes emplen la pissarra, s'ofereix retroacció immediata sobre les seves aportacions, corregint errors o malentesos de manera constructiva.
- **Discussions en grup:** Després de cada capítol, es realitza una discussió en grup en la qual es guia els alumnes cap a una comprensió més profunda, oferint retroacció sobre les seves anàlisis i hipòtesis.
- **Comentaris escrits:** Al final de cada sessió, es poden proporcionar comentaris escrits sobre la qualitat del treball realitzat a la pissarra policial.

Procediments de supervisió:

- **Monitoratge continu:** Es fa un seguiment constant de les aportacions dels alumnes a la pissarra, assegurant que tots els alumnes participin i que la informació sigui precisa i rellevant.
- **Avaluació del progrés:** Es revisa periòdicament el contingut de la pissarra per assegurar que el grup està seguint la trama de manera coherent i que les conclusions a les quals arriben estan ben fonamentades.
- **Reflexió i revisió:** Al final del llibre, es fa una revisió global de la pissarra policial, on es discuteixen els encerts i els errors en les hipòtesis desenvolupades al llarg de la lectura,

proporcionant una visió global del procés d'aprenentatge.

● Procediment d'avaluació final, qualificació i transferència del coneixement

Dinàmica del "SÍ/NO":

- **Avaluació de la participació:** Es valorarà la implicació activa dels alumnes durant la dinàmica, considerant la seva capacitat per expressar opinions, escoltar els altres i participar en les discussions.

Suro Policial:

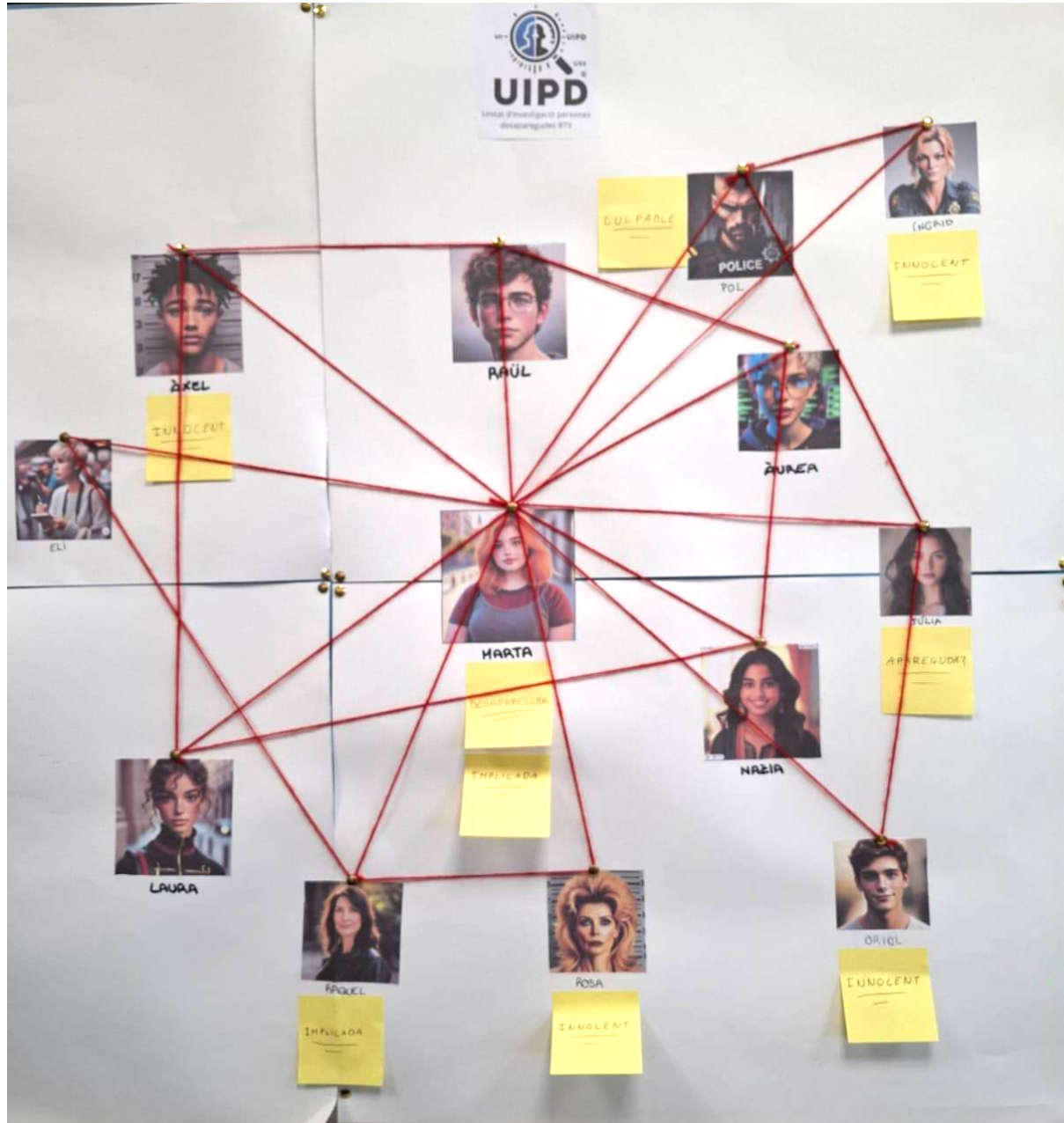
- **Avaluació del treball col·laboratiu:** Es valorarà la contribució de cada alumne al suro policial, incloent la precisió de la informació aportada, la coherència de les hipòtesis formulades i la capacitat d'analitzar la trama del llibre.
- **Avaluació per capítols:** cada setmana llegirem un personatge i es valorarà estar al dia..
- **Presentació fina, document policial:** Al final de la lectura del llibre, els alumnes hauran de presentar les seves conclusions sobre el cas utilitzant la informació de la pissarra. Es valorarà la claredat, la lògica de les conclusions, i l'ús correcte de les pistes i proves recopilades durant l'activitat.

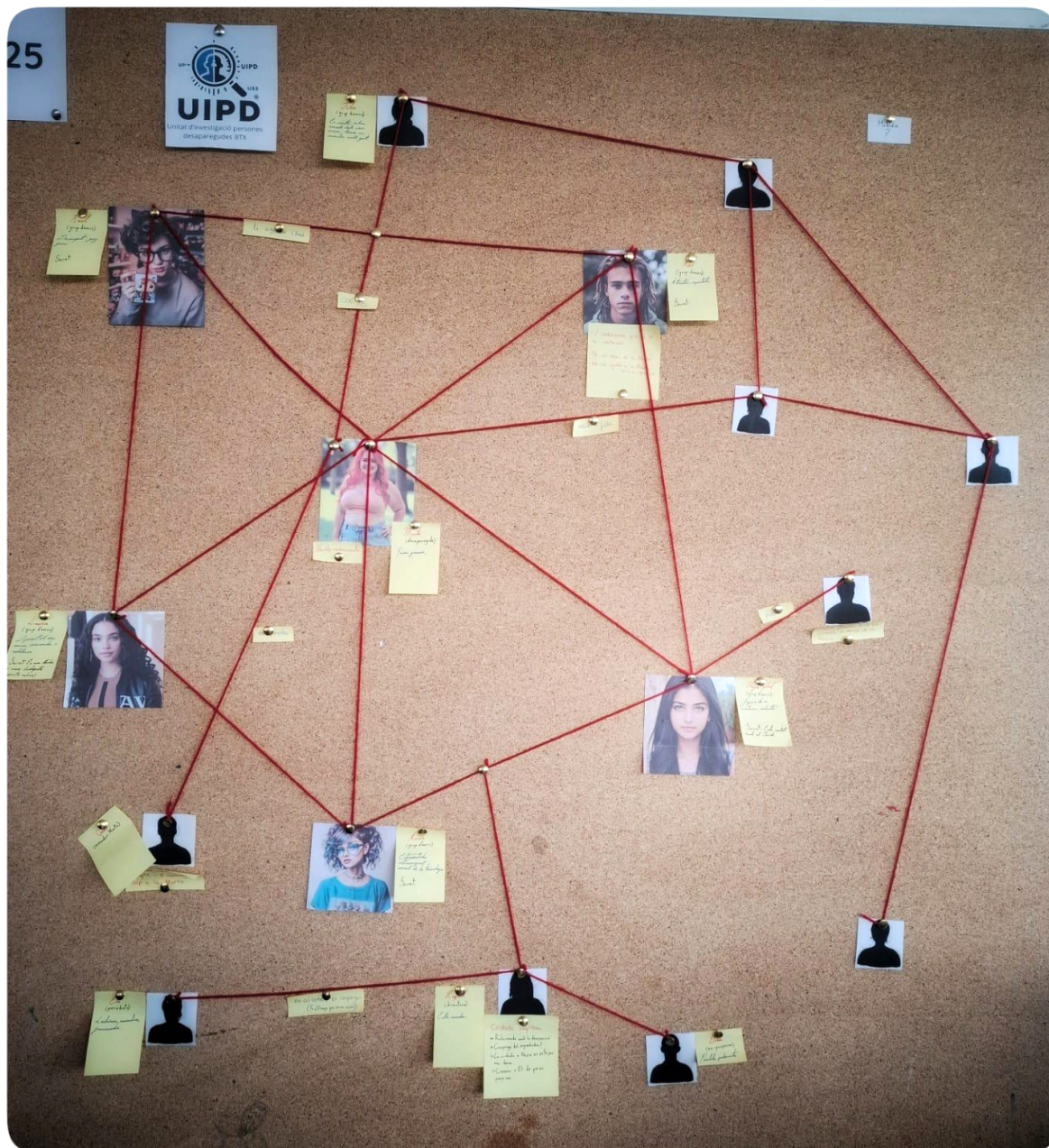
Transferència del Coneixement:

Reflexió transversal: Es realitzaran activitats de reflexió on els alumnes puguin identificar com les lliçons apreses durant la lectura i les activitats es poden transferir a situacions reals, com la gestió de conflictes, el treball en equip, i la comprensió de problemàtiques socials com el ciberbullying i la diversitat.

Evidències

Creació pissarra:

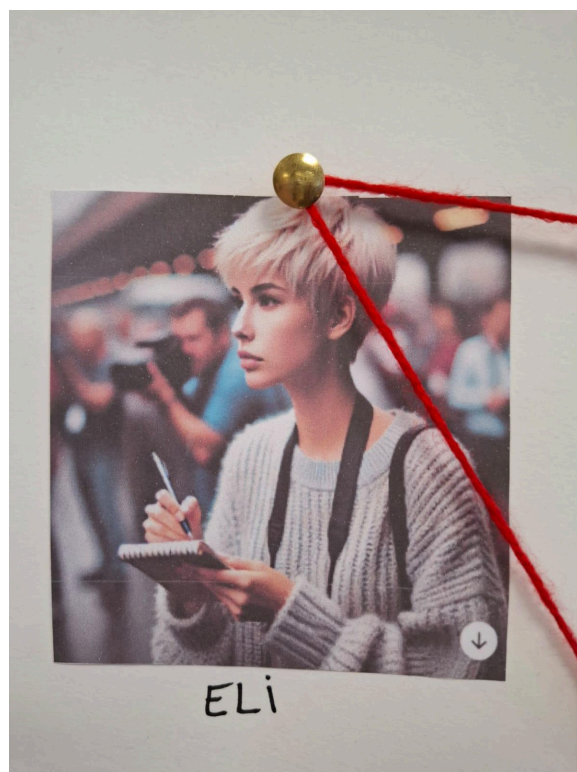

Material

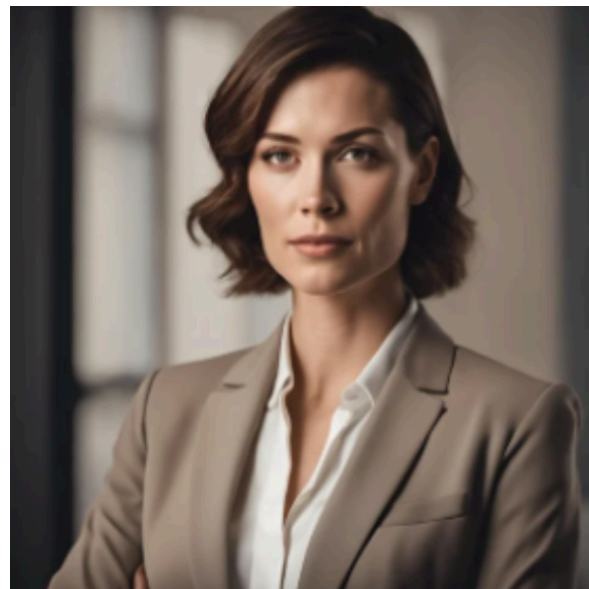
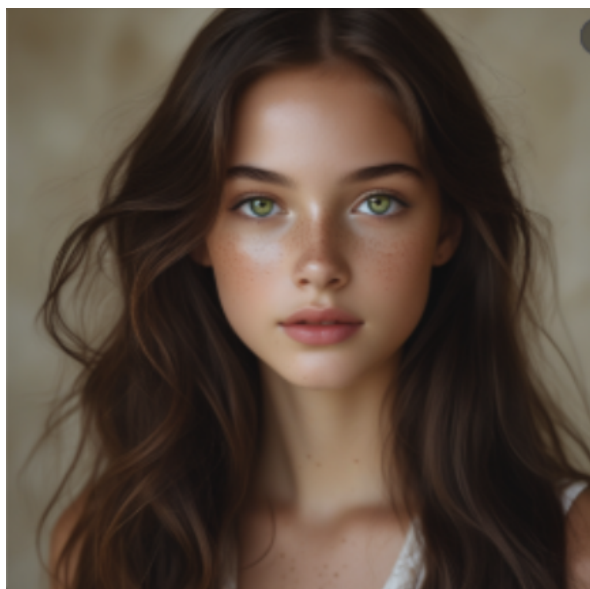
- Suro
- Fil vermell
- Xinxetes
- Post-it

Personatges creats amb IA:

Altres personatges:

Videoconferència amb l'autor:

	<p>L'autor va complir amb molt bones sensacions tot allò que esperàvem: va ser proper, inspirador i va saber adaptar-se perfectament al nostre alumnat, connectant amb ells des del primer moment.</p> <p>Pel que fa a la participació, estam molt satisfets. Els alumnes varen intervenir activament i varen fer preguntes molt ben pensades. Aquestes preguntes, de fet, havien estat preparades a consciència perquè <i>On és la Marta?</i> els havia agradat molt i els havia enganxat des del principi. La lectura els ha atrapat de debò, i això es va reflectir en l'entusiasme amb què varen viure la trobada amb l'autor.</p>
--	--